ketenInfo 7
BIOLOGISCH VARKENSVLEES
sept[illegible]ber 200

Project Ketenmanagement verbreedt zich

Het project Ketenmanagement Biologisch Varkensvlees eindigt op 1 december dit jaar, maar krijgt naar verwachting een vervolg. De Task Force Biologische Landbouw heeft de intentie een project Ketenmanagement Biologisch Vlees te starten, waarbij de activiteiten van de ketenmanager zich verbreden naar rundvlees, pluimveevlees en eieren.
Het nieuwe ketenproject zal tot eind 2004 lopen. Dan valt ook het werk van de Task Force erop. De financiering van het nieuwe project wordt besproken. De Task Force heeft aangegeven 50 procent te willen betalen.

Tijdens het overleg van convenantpartijen in juni is besproken dat, ondanks een beëindiging van het project Ketenmanagement Biologisch Varkensvlees, het convenant 'Opschaling Biologische Varkenshouderij' gewoon doorgaat tot het doel – 470.000 slachtingen per jaar – gehaald is.
De convenantpartijen hebben in de bijeenkomst onder voorzitterschap van professor Lucas Reijnders ook overlegt over nitriet in vleeswaren, het bepleiten van regelgeving voor de buitenuitloop en verbetering van de controle. De convenantgroep zal de nieuwe landbouwminister verzoeken de vijf aanvullingen op de Europese regelgeving die de praktijk zichzelf oplegt, op te nemen in de nationale wetgeving.

Biologisch varkensvlees in bijna alle AH-supermarkten

Terwijl deze Keteninfo in de bus valt, zijn De Groene Weg en Albert Heijn bezig met een grote opschalingsactie. Vorige week verkocht nog een beperkt aantal AH-filialen biologisch varkensvlees, vanaf deze week wordt het in bijna alle winkels van Albert Heijn aangeboden. Een promotiecampagne – gedragen door alle ketenpartijen – begeleidt de opschaling, vertelt algemeen manager Edwin de Boer van De Groene Weg.

Sinds een half jaar bestaat er een concrete ketenovereenkomst met Albert Heijn, waarbij De Groene Weg de supermarktketen belevert met het varkensvlees van een groep vaste varkensbedrijven. Bij de grote opschalingsactie deze week, verwacht De Boer geen problemen. De Groene Weg heeft tijdig haar verwerkingscapaciteit uitgebreid en kan aan voldoende biologische varkens komen. Diverse varkenshouders, waaronder ook 40 scharrelvarkenshouders, schakelen in deze periode om en er is nog een overaanbod omdat de afzet in Nederland en het buitenland het laatste halve jaar stroef verliep. Dat laatste komt door het grote aanbod in heel Europa en de wegebbende aandacht van consumenten en de media nu de MKZ-crisis bezworen is.

Was de consumentenaandacht tijdens de MKZ-crisis vooral ingegeven door negatieve berichtgeving over de gangbare varkenshouderij, nu willen de ketenpartners vooral ingaan op de positieve kanten van biologisch varkensvlees en biologische varkenshouderij. Daarom is gezamenlijk een communicatieplan opgesteld voor de grootschalige introductie van biologisch varkensvlees in AH-filialen. "We zullen nu echt inspanningen moeten plegen om consumenten te overtuigen van de voordelen van biologische producten. We gaan actief met reclame aan de slag. Ook moet het vlees een goede plaats in de schappen en een herkenbare verpakking krijgen. Mooi is dat deze actie samenvalt met de landelijke promotiecampagne voor biologische producten."

Ook in dit nummer:

- Odink neemt Themaboek in ontvangst
- Meer praktijkonderzoek
- Veltmaat nieuwe voorzitter VBV
- Nitriet in vleeswaren

Uitgave van het KetenManagement Biologisch Varkensvlees. Het KetenManagement is een initiatief van LTO, Platform Biologica, Stichting Natuur en Milieu en de Dierenbescherming naar aanleiding van het landelijk gesloten convenant "Opschaling Biologische Varkenshouderij", getekend door 22 partijen op 8 maart 1999. In het convenant bekrachtigen de partijen de intentie gezamenlijk zorg te dragen voor de opschaling van de biologische varkenshouderij.

CONVENANTPARTIJEN:
- CBL (Centraal Bureau Levensmiddelenhandel
- Konmar Superstore
- Consumentenbond
- St. Natuur en Milieu
- Dierenbescherming
- Platform Biologica
- Rabobank Nederland
- Triodosbank
- COV (Centrale Organisatie voor de Vleessector)
- Dumeco
- Hendrix Meat Group c.v.
- SturkoMeat Group BV
- Groene Weg Centrale Slagerij
- Slagerijgroep De Groene Weg
- Ver. De Scharrelslager
- Ver. Biologische Varkenhouders (VBV)
- PVE (Productschappen Vee, vlees en Eieren)
- LTO-Nederland
- Coöp. ver. van Scharrelvarkenshouders / Bon Vivant
- Ned. ver. van Scharrelvarkenshouders
- NAJK (Nederlands Agrarisch Jongeren Kontakt)
- De Heus Brokking Koud

'Biologische varkenshouders moeten nog veel pionieren'

Varkenshouders die willen omschakelen naar de biologische varkenshouderij, moeten nog veel pionieren. Dit concludeerde Stichting Biologische Varkenshouderij Gemert (SBV Gemert) bij de afronding van haar regionale demonstratieproject 30 augustus op het demonstratiebedrijf van Hans Donkers in Uden.
Daar werden het 'Themaboek Biologische Varkenshouderij 2002' en de video 'Omschakeling naar de biologische varkenshouderij: een portret van twee varkenshouders' gepresenteerd. In deze documenten heeft SBV Gemert drie jaar ervaringen vastgelegd. Het project heeft een belangrijke basis gelegd voor de verdere ontwikkeling van en de voorlichting over de biologische varkenshouderij. Het landelijke demonstratieproject BIOVAR zet nu de activiteiten – kennisverzameling en -verspreiding – van de stichting voort.
De ervaringen uit het SBV-project helpt de sectorwerkgroep Biologische Varkenshouderij bij het inventariseren van onderzoekswensen en het bepalen welk onderzoek prioriteit heeft. Dit gebeurt onder meer in overleg met het Praktijkonderzoek Veehouderij van Wageningen UR. Het themaboek en de video zijn tevens goede instrumenten voor een eerlijke voorlichting. 'Nieuwkomers' krijgen duidelijk de boodschap dat de sector nog volop in ontwikkeling is.

Het themaboek en de video zijn verkrijgbaar bij BIOVAR (e-mail: www.biovar.nl of tel: 0318 420405) of bij SVB Gemert (sbv@cranen.demon.nl of 0492 390997).

Meer praktijkonderzoek

Het ministerie van LNV heeft extra budget beschikbaar gesteld voor praktijkonderzoek voor de biologische veehouderij. Bij het vaststellen van onderzoekswensen en bij het formuleren van projecten is intensief samengewerkt met de sectorwerkgroepen van Platform Biologica.
De projecten worden uitgevoerd vanaf 2003. Voor de varkenshouderij zijn projecten geformuleerd op het gebied van: voederwaarde van ruwvoeders, alternatieve eiwitbronnen in de voeding, het doodliggen van biggen, gezondheid en alternatieve behandelingen, inrichting van uitlopen en weidegang.
De sectorwerkgroep Biologische Varkenshouderij zal nauw betrokken blijven bij de voortgang van de onderzoeksprojecten.

Nieuws van de sectorwe

De sectorwerkgroep Biologische Varkenshouderij is een van de sectorwerkgroepen van Platform Biologica en bestaat sinds 2001.
De werkgroep geeft gevraagd en ongevraagd adviezen over biologische en reguliere wet- en regelgeving. Ook inventariseert ze onderzoekswensen van biologische varkenshouders en fungeert ze als klankbordgroep in onderzoeksprojecten. De sectorwerkgroep wordt vertegenwoordigd door leden van Platform Biologica (secretariaat), Vereniging Biologische Varkenshouders, PVE, LTO Nederland, Nevedi, Expertisecentrum van LNV (EC-LNV), Praktijkcentrum Raalte, Skal en de Dierenbescherming.
De sectorwerkgroep heeft aanbevelingen geformuleerd voor aanpassingen van de wetgeving ten aanzien van het gebruik van organische zuren in voer en het gebruik van synthetische aminozuren in biggenvoer voor een beperkte overgangsperiode. Wat betreft huisvesting heeft de werkgroep voorgesteld de regelgeving voor de buitenuitloop over te nemen van de scharrelvarkenshouderij, aangezien er nauwelijks eisen gesteld worden aan de omheining van buitenuitlopen. Bij de

Odink neemt Themaboek

Ria Beckers, voorzitter van Platform Biologica, heeft op 11 september het Themaboek Biologische Varkenshouderij 2002 en de bijbehorende video overhandigt aan staatssecretaris Jan Odink. Deze documenten sluiten het driejarige demonstratieproject van Stichting Biologische Varkenshouderij Gemert (SBV Gemert) af.
Ria Beckers maakte duidelijk dat er in de biologische sector nog een enorme behoefte is aan kennis. Het zou goed zijn als in LNV-gefinancierde onderzoekspro-

Nitriet in vleeswaren

Op basis van de discussienota van de ketenmanager over nitriet in biologische vleeswaren heeft het bestuur van Platform Biologica haar standpunt geformuleerd. Nitriet is niet toegestaan bij de bereiding van biologische vleeswaren, tenzij dit uit oogpunt van voedselveiligheid noodzakelijk is.
TNO Voeding analyseert deze maand de risico's van bereiding van vleeswaren zonder nitriet. Hierbij gaan zij uit van grootschalige verwerking met eventuele aanpassingen. De vleeswarenindustrie, Stichting Natuur en Milieu en Albert Heijn zijn bij het onderzoek betrokken. Eind september worden de resultaten verwacht. Dan moet duidelijke worden bij welke producten en processen nitriet gemist en bij welke het gebruik verminderd kan worden. In oktober wordt het bedrijfsleven geïnformeerd.

:groep

vloeruitvoering adviseert de werkgroep het Deense voorstel over te nemen van 50 procent roostervloer, ook in de buitenuitloop. Verder is gesteld dat zeugen voor het werpen niet gefixeerd mogen worden.

Kengetallen 2001

Het gemiddelde saldo voor biologische vleesvarkens was in 2001 met € 101,- ongeveer 1,5 keer zo hoog als dat van gangbare vleesvarkens. Bij bio-zeugen lag het gemiddelde saldo met € 683,- zelfs 1,7 keer zo hoog. Dit blijkt uit technische en economische kengetallen van de negen studieclubbedrijven van BIOVAR. Opvallend is dat de saldo's erg verschillen van bedrijf tot bedrijf. Dit betekent dat er bij diverse varkenshouderijen nog grote verbeteringen te boeken zijn.
In de media zijn de economische en technische gegevens gepubliceerd. Zie Vakblad Varkens nr. 8 van 20 augustus en Boerderij 87 nr. 44 van 30 juli 2002. De informatie kunt u ook vinden op onze site www.platformbiologica/varkens.

n ontvangst

gramma's meer samenwerking met de praktijk en meer 'on farm research' plaatsvindt. Ook betekent de participatie van boeren in onderzoeksprojecten voor onderzoekers een andere manier van werken en vergt het specifieke vaardigheden. De sectorwerkgroepen van Platform Biologica behoren meer ingeschakeld te worden bij het opzetten en uitvoeren van kennisprojecten, zodat de praktijk gezamenlijk meer verantwoording kan nemen voor kennisontwikkeling in de eigen sector.

Veltmaat nieuwe voorzitter VBV

De Vereniging Biologische Varkenshouders (VBV) heeft sinds juli een nieuwe voorzitter. Willy Veltmaat heeft het estafettestokje overgenomen van Riet Biemans.

Veltmaat heeft een gesloten varkensbedrijf in het Sallandse Luttenberg met 100 zeugen en 15 hectare veevoederproductie. Sinds 2000 is Veltmaat biologisch. Hij schakelde om toen er nog geen 'eerlijke prijs' en geen omschakelingssubsidie voor varkenshouders bestond. "Biologische varkenshouderij was niet makkelijk maar nu ook niet, ook al zijn er meer zekerheden."
De nieuwe voorzitter treedt in de voetsporen van Biemans, die het initiatief voor de vereniging heeft genomen en de biologische varkenshouderij een gezicht en een stem heeft gegeven. Bijna alle biologische varkenshouders, zo'n vijftig, zijn lid van de VBV. Nu 45 omschakelaars in de startblokken staan, verdubbelt de sector plotsklaps en staat ook de VBV voor een forse groei.
"We zijn in eerste plaats een producentenvereniging", zegt Veltmaat. "We staan op goede voet met veevoederfabrikanten, slachterijen en supermarkten. We willen met hen graag afspraken maken over voedselveiligheid en promotie. Ons streven is dat uiteindelijk alle partijen in Nederland onder dezelfde regelgeving werken."
Voor biologische varkenshouders betekent dit onder meer vijf aanscherpingen bovenop de Europese regelgeving. De regels, zoals een verplichte weidegang voor zeugen en het opleggen van uitsluitend biologische biggen, maakt de biologische varkenshouderij geloofwaardig.
Belangenbehartiging blijft een belangrijk item. Veel aandacht zal uitgaan naar het verminderen van regels voor biologische varkenshouders. Zo is VBV in gesprek met het ministerie om vrijstelling te krijgen voor Minas voor de gehele biologische sector. PR staat ook op het wensenlijstje. "We moeten producenten dichter bij consumenten brengen. Meer open dagen bij individuele varkenshouders en een grotere deelname aan de jaarlijkse landelijke open dagen."

Dertig aanvragen investeringsregeling goedgekeurd

Dertig aanvragen voor de investeringspremieregeling biologische varkenshouderij zijn goedgekeurd. Negentien gangbare varkenshouders, zeven scharrelvarkenshouders en vier biologische varkenshouders met uitbreidingsplannen krijgen samen 3 miljoen euro premie toegekend.
De regeling gaat opnieuw open wanneer concrete ketens dat wenselijk achten. LNV wil in de toekomst de investeringspremieregeling financieren uit het Europese Plattelands Ontwikkelings Programma (POP).

PUBLICATIES

- Grote verschillen tussen biologische bedrijven. Vakblad Varkens nr. 8, 20 augustus 2002.
- Grote variatie bio-saldo. Kengetallen laten verschillen in prestatie zien. Boerderij 87 nr. 44, 30 juli 2002.
- Stikstof- en fosfaatstromen in de Nederlandse biologische landbouw, een gemankeerde kringloop. E.G. Hofstad en J.J. Schröder. Pant Research International, rapport 48, juni 2002. Bestellen: 0317 477000.
- Biologisch varkensvlees in het Verenigd Koninkrijk en Duitsland. Een inventarisatie voor strategische besluitvorming in de Nederlandse keten. M.J.G. Meeusen en R. Hoste, LEI. Rapport 5.02.07, juli 2002. Bestellen: 070 3358330.
- Quick Scan voor een Monitorsysteem Diergeneesmiddelen op biologische varkensbedrijven. B. van der Fels, Praktijkonderzoek Veehouderij, juli 2002. Bestellen: 0320 293211.
- Discussienota 'Nitriet en biologische vleeswaren'. Platform Biologica, september 2002. Bestellen: 030 2339970.

Agenda

3 oktober sectorwerkgroep Biologische Varkenshouderij
11 november Stuurgroep Ketenmanagement Biologische Varkenshouderij

BIOVAR:
20 september open dag familie Bosch, Raalte, Nieuwe stal.
8 oktober oriëntatiedag Biologische Varkenshouderij
12 november themadag Huisvesting Biologische Varkens
26 november themadag Voeding en Gezondheid
De oriëntatie- en themadagen vinden plaats op Praktijkcentrum Raalte.
Ook organiseert BIOVAR maatwerkbijeenkomsten voor de veevoerindustrie, veeartsen en anderen. Meer informatie: BIOVAR-coördinator Clemens Oude Groeniger, tel: 0318 420405 of office@agroeco.nl.

Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen

Eindelijk komen de 'kilo's' biologisch varkensvlees eraan. En let wel, vanuit een vraaggestuurde, zakelijke aanpak. Behalve de wettelijke eisen legt de sector zichzelf ook enkele aanvullende eisen op. Dit wordt gedaan voor de consument en de boer. De sector wil laten zien dat consumenten niet hoeven te twijfelen over het biologische gehalte van het vlees. Voor boeren geldt vrijwel hetzelfde. Er mogen geen twijfels bestaan: zij werken 100 procent biologisch. De aldus ontstane aanscherpingen op de regelgeving zijn tot stand gekomen via een innige samenwerking van de ketenpartijen.
Aan de basis van deze aanpak ligt het draagvlak van het bedrijfsleven en de maatschappelijke organisaties. Het biologische concept leent zich perfect voor die organisaties en bedrijven die inhoud willen geven aan 'maatschappelijk verantwoord ondernemen'. Met biologisch gaat het aantoonbaar om de zorg voor mens, dier, omgeving en economie. Met één merk, het EKO-keurmerk, geven ze aan dat ze een brede (internationale) ontwikkeling steunen.
Natuurlijk loopt nog lang niet alles gesmeerd en zijn er nog veel kennisvragen. Maar door er mee bezig te zijn worden er oplossing bedacht die ook bruikbaar zijn voor andere vormen van 'maatschappelijk verantwoorde landbouw'. Pionierende ondernemende biologische boeren zijn hiervoor onmisbaar en verdienen ondersteuning.

Maurits Steverink
Ketenmanager Biologisch Varkensvlees

Uitgavegegevens
KetenInfo 7, september 2002
Bijdragen: Ria Dubbeldam, Maurits Steverink
Eindredactie: Ria Dubbeldam; Bureau voor Beeld
Oplage: 2600 exemplaren
Opmaak: Grafisch Atelier Wageningen
Druk, bindwerk en verzending:
Wezo Grafisch Centrum Zwolle
ISSN: 1567-9985
Redactie-adres:
Platform Biologica, Postbus 12048, 3501 AA Utrecht,
tel: 030 - 233 9970, fax: 030 - 230 4423
e-mailadres: steverink@platformbiologica.nl

Meer informatie:
www.platformbiologica.nl/varkens

Overname van gegevens uit deze KetenInfo is toegestaan met bronvermelding.

AKK in het kort

Omdat krachtige agro-industriële ketens een vitale kennisinfrastructuur nodig hebben

Hoe kan de agro-industriële sector duurzaam worden versterkt? Welke kennis en samenwerking is nodig om dat te realiseren? Onder regie van Stichting Agro Keten Kennis werken bedrijfsleven, kennisinstellingen, maatschappelijk organisaties en overheid aan antwoorden op deze vragen.

De inspanningen van de afgelopen jaren hebben inmiddels geresulteerd in solide samenwerkingsstructuren. Bedrijven en kennisinstellingen werken onderling samen met kennisinstellingen aan door maatschappij en markt gewenste vernieuwingen in de agro-industriële ketens. De kennisvraag vanuit het bedrijfsleven is daarbij leidend en de ontwikkeling van nieuwe ketenconcepten past binnen een met de overheid geformuleerd maatschappelijk gewenst kader.

Stichting AKK draagt bij aan het ontwikkelen en uitvoeren van de co-innovatieprogramma's: 'Toegevoegde waarde varkensvleesketens', 'Professionalisering van biologische afzetketens' en 'Duurzame Agro Foodketens'. Binnen de co-innovatieprogramma's worden pilotprojecten, samenwerkingsverbanden en nieuwe structuren ontwikkeld, die systeeminnovaties mogelijk maken. Alle betrokkenen investeren in de realisatie van de nieuwe aanpak.

De activiteiten van Stichting AKK vinden plaats over de volle breedte van de agro-industriële sector; van akkerbouw, tuinbouw en veehouderij tot aan visserij, en ketendiep van consument, detailhandel, voedingsindustrie en boer tot en met de genetica.

Stichting AKK vertaalt in de publiek-private samenwerkingsverbanden wetenschappelijke ketenkennis naar toepasbare ketenconcepten. Door de toepassing van deze kennis verbetert de responsiviteit van bedrijven en er wordt sneller en effectiever ingespeeld op maatschappelijke trends en marktkansen. Hierdoor wordt het economische rendement van bedrijven vergroot en de concurrentiepositie van de agro-industriële sector versterkt. De kennis en de toegenomen vaardigheden om beter samen te werken zijn concrete strategische winstpunten.

Door de interactie tussen bedrijfsleven en onderzoek wordt tevens de kennisinfrastructuur transparanter, zodat ook kennisvragen in de toekomst adequaat beantwoord kunnen worden. Kennisafnemers en kennisaanbieders hebben elkaar gevonden voor de korte en lange termijnvraagstukken.

COKON faciliteert Stichting AKK bij het realiseren van nieuwe, kansrijke ontwikkelingen met haar kennis van vraaggericht samenwerken in ketens en netwerken.